

AZAROAK 25

2003tik aurrera, emakumeonganako indarkeriari buruzko datuak jasotzen hasi zirenetik, 123 emakume eta 12 haur erailak izan dira Euskal Herrian, 2024an berriz, 5 emakume izan dira erailak. Emakumeen aurkako indarkeria matxistak mila aurpegi ditu, eta horietako batzuk ikus ditzakegu gure udalerrian ere. 2023. urtean Azpeitiko udal zerbitzuetan 34 kasuren berri izan genuen, gehienak genero indarekeriagatik.

Indarkeria matxista kasu guzti hauek hainbat kezka eta urgentzia mahai gaineratu dituzte. Lehen, babes protokoloen gainekoa da. Deskoordinazioak eta ardura ez hartzeak, babesaren kontzeptua eta emakumeengan jartzen den arduraren zama nabarmendu ditu. Indarkeria Matxistaren ardura ezin zaio inoiz biktima den emakumeari jarri. Horretarako, ezinbestekoa da udal barneko zerbitzuen zein gainerako erakundeen eta eragileen arteko koordinazioa indartzea eta hobetzea.

Urte luze hauetako lana izan da Indarkeriari maskara kentzea. Ez da lau zororen kontua. Sistema patriarkal sendo baten ondorioa baizik. Hori dela eta, Azpeitiko Udalak lehen mailako arazotzat hartu nahi du indarkeria matxista. Udal egiturak egonkortu, indarkeria matxistari aurre egiten dioten emakumeekin zuzenean lan egiten duten sailen arteko koordinazioa hobetu, berbiktimizazioa ekidin eta erreparazio eta prebentzio politiketan sakontzen jarraitzeko.

Garrantzitsua da marko bat ezarriko duen lan-eredu bat sortzea, are gehiago mugimendu feministak eskatutako norabidean egiten denean, baina hauek ez dute ezertarako balio, garapenerako aurrekontu eta baliabide teknikoak ezartzen ez badira.

Azaroak 25 hau beraz, indarkeria matxistaren alderdi desberdinak identifikatzen jarraitzeko eguna izango da, jendartean normalizatuen dauden sotilenetatik hasita, hala nola ukitzeak; ahozko lizunkeriak; mezu eta adierazpen sexistak; janzkera, jendarte-sareen erabilera edo lagunartea kontrolatzea, eremu publikoa (eskolako patioak, jolastokiak, parkeak) askatasunez okupatzeko zailtasunak; edota emakume eta gizonen arteko berdintasuna zuzenean erasotzen dituzten administrazio-erabakiak. Bigarren estadio batean, sexu-erasoak eta eraso fisikoak egongo lirateke, eta, esparrurik bortitzenean, erailketak.

Guzti horrez gain, aurrean bereziki arreta jarri nahi dugu emakumeen aurkako indarkeria matxistaren diskurtso ukatzaileetan, ultraeskuinak aurrera egiteko Europako eta munduko testuinguru batek bultzatuta jaiotzen baitira.

Nahiz eta gero eta sentsibilizazio eta kontzientzia kolektibo handiagoa egon emakumeen aurkako indarkeriarik gabeko gizartearen alde, – bai esparru legalean; eta politikoan, bai sozialean-, gaur egungo joera neomatxista hasten ari da. Diskurtso horien aurrean, emakumeen aurkako indarkeria matxistaren datuek gogorarazten digute gure gizarteak egiturazko arazo bat duela, emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunean oinarritzen dena.

Gutariko bakoitzari dagokigu egoera hori aldatzea, eguneroko zereginetan hasiz, gure inguru hurbilenean jardunez. Eta gure kasuan, erakunde-eremutik jardunez, horretarako beharrezkoak diren baliabide tekniko, ekonomiko eta politikoak aktibatuz, Parekidetasun sailak sustatuz eta haiei laguntza eskainiz, berdintasun-teknikarien egonkortasuna edo kontratazioa bultzatuz, edota

emakumeen parte-hartzerako guneak indartuz (emakumeen txokoa, ahalduntze-eskolak, jai parekideak eta abar).

Guzti honengatik, indarkeria matxista gertakarietan funtzionamendu protokoloek erabiltzen dituzten mekanismo guztiak egokiak izatea da giltza; beti ere, indarkeria mota hau pairatzen duten emakumeen ahalduntzea helburu duten ikuspuntu batetik. Horretarako, Udalez gain, gai honetan adituak diren pertsonen eta mugimendu feministen parte hartzea beharrezkoa da ezarritako protokoloekin lagundu dezaten, eta azken batean, berdintasuneko etorkizun baterantz abiatu gaitezen.

Azpeitiko Udalean oso argi dugu indarkeria matxistari aurre egin ahal izateko ezinbestekoa dela berdintasun-politikei beharrezko giza baliabide eta baliabide tekniko eta ekonomikoak ematea, eta ildo horretan, uste dugu ikuspegi feministarekin lan egin behar dugula, egunero eta eremu guztietan. Krisiak ez du aitzakia izan behar arazo larri eta kolektibo honi aurre egiteko beharrezkoak diren aurrekontuen murrizketa edo izoztea justifikatzeko.

Hori guztia kontuan hartuta, Azpeitiko Udalean honako konpromesuak hartzen ditugu:

- Indarkeria matxistari aurre egiteko protokoloak errebisatu eta berbiktimizazioa ekiditeko neurriak hartzea
- Indarkeria matxistari aurre egiten dioten emakumeekin lanean aritzen diren zerbitzuen koordinazioa indartzea eta hobetzea
- Indarkeria matxista jasan duten emakumeen erreparazio eskubidearen alde guztiak (tartean, egiaren hedapena, kalte-ordainketa, akonpainamendu soziala edo ez errepikatzeko bermea) lantzeko programa iraunkorrak, eta osasun egoerari egokitutakoak, martxan jartzea besteren artean arlo ezberdinei zuzendutako protokoloak, memoria historikoa berreskuratzea, omenaldiak, jardunaldiak, tailerrak, ikerketak, zineforumak, bisibilizazio ekimenak (kaleen izenak, kasu)... jasoz.
- Gune formal eta informaletan, eskola-komunitateari zuzendutako hezkuntza- eta prestakuntza-prozesuak indartzea, indarkeria matxistaren aurrean mezu eta jarrera ukatzaile horiei aurre egiteko eta desaktibatzeke.

Era berean, Emakumeen Kontrako Indarkeria Desagerrarazteko Nazioarteko Eguna dela eta, herrian antolatu daitezkeen gaitzespen ekitaldietan modu aktiboan parte hartzera animatu nahi ditugu herritarrak.